

Radics Istvánné Erzsike

... „aki arra a legbüszkébb, hogy érdemben segítheti a fogyatékos emberek életét”...

Csecsemő- és gyermekápolóként dolgozott az egri kórház fertőző osztályán, majd a második lánya születése után megváltozott az élete, ugyanis down-szindrómát diagnosztizáltak a gyermekénél. Mint mindenki, ő is nehezen tudta feldolgozni ezt a helyzetet. A legnagyobb probléma az volt, hogy nem látta előre mi lesz, hogyan tovább? A környezetében sem volt hasonló család, akkoriban valahogy el voltak rejtve a fogyatékosok. Visszatekintve az életére, mára úttörővé vált a családok számára és a fogyatékos személyek javára. Az ÉFOÉSZ vagyis az Értelmi Fogyatékosok és Segítőik Országos Érdekvédelmi Szövetsége Heves Megyei Egyesületének az elnöke.

A megyei szintű szervezetnek, amelynek az elnöke vagy, hány tagja van, és hogyan segítik a fogyatékos embereket?

Tagjaink létszáma jelenleg 500 fő körül van, ebből 300 fő értelmileg sérült. Heves megyében kb. 7 ezer fogyatékos személy él. Jómagam a 1990-es évektől kapcsolódtam be a közösség életébe. Szülői klubba kezdtem járni, bekapcsolódtam a programok szervezésébe, adományokat gyűjtöttem. Itt láttam, hogy milyen nehézségekkel küzdenek a családok. Ezek a személyes élmények későbbi munkám során segítettek abban, hogy tudjam, milyen területeken kell segítenünk. Úgy látom, nagyon fontos a fogyatékos személyek érdekképviselete a jogi, szociális, esélyegyenlőségi területeken. Fontos tudni azt, hogy az értelmi fogyatékos gyermekek, köztük a Down szindrómás gyermekek is óvodába, iskolába járnak, a saját szintjükön, élményekre van szükségük. Át tudják élni ezeket az érzéseket és örömmel töltik el őket. Nekünk, segítő embereknek az összefogás, a kapcsolatteremtés, és a kapcsolattartás a munkánk sikerének az alapja. Az internet hálózata segít bennünket, kinyílik a világ, sok ötletet lehet beszerezni más, hasonló szervezetektől. Ahhoz, hogy a fogyatékos emberek teljes életet tudjanak élni, szükség van egy segítő „háttérországra”.

Mi a személyes meglátásod, melyek a legfontosabb vezérelvek a fogyatékosokat segítő szervezetek működésében?

Egyszerű a megfogalmazás, két szó: érdekképviselet és az életminőség javítása. Szervezetünk alapfeladata az érdekképviselet, az életminőség javítását pedig programjainkon keresztül próbáljuk elérni. Fontos számunkra a fogyatékos fiatalok öröme, hogy szebbé, nemesebbé váljon az életük. A szülők öregszenek és egyre nehezebbé válik számukra a gyermekük ellátása. A felnőtt korba lépő fogyatékos embereknek otthonra van szükségük. Otthon az, ahol jól érzik magukat. Egyesületi formában ezt nem tudjuk biztosítani, ehhez városi, állami segítség kell. Egy szülőnek az a legmegnyugtatóbb, ha, jó körülmények között tudhatja fogyatékos felnőtt gyermekét, biztosítottnak látja, hogy az egészségi állapotának, értelmi szintének megfelelő ellátásban fog részesülni élete végéig.

A fogyatékos gyermek édesanyjának a legnehezebb, hiszen a legtöbb gondozási vagy talán a teljes gondozási feladat rá hárul. Hol vannak a férfiak, megváltoztatja-e a családi kapcsolatokat egy fogyatékos gyermek érkezése?

Szinte az esetek 80%-ában az apák kilépnek ebből a helyzetből, kevesen vállalják. Nagyon sok konfliktust jelenthet egy család életében, ha fogyatékosként születik a gyermek. Az édesanyáknak

nincs szünet a gondozás területén. Jó lenne, ha ezt megértenék a férjek és a családtagok. Sok a válás, az elhagyás, a betegség és a bizonytalanság. A szomszédok és a barátok néha sokkal megértőbbek és segítőkészebbek. Előfordul, hogy még a nagyszülők sem tudják elfogadni a fogyatékos unokát. A nők, vagyis az anyák egyedül maradnak és ez nagyon megterhelő. Tulajdonképpen, csak másként kell bánni egy fogyatékos gyermekkel. Más módszerekre van szükség, több türelemre, nagyobb kitartásra. A férjeknek és a családtagoknak is jobban át kellene érezni a felelősségüket. Meg kell tanítani őket arra, hogyan kell bánni a fogyatékos emberekkel. Ez nem automatikus, nem is lehet elvárni azonnal, ezért rá kell vezetni őket. Akkor lesz közös sikerélményük és bátrabbakká válnak.

Hogyan látod foglalkoztatási szempontból a kisgyermekes édesanyák helyzetét?

Maga az elhelyezkedés is nehéz, ha pedig sikerül, akkor a munkavégzés során gyakran van betegszabadságon az anya. Sokszor nincs kire hagyni a gyermeküket. Ez óriási hátrány. A sok hiányzás miatt veszélybe kerülhet az állásuk, stresszes állapotba kerülnek, ezáltal növekszik a hibázási lehetőség és ez mentálisan is megterhelő. Nem is beszélve arról, hogy így ők is hamarabb megbetegszenek. Jobban kellene figyelni rájuk.

Milyen emberi tulajdonságokat tolerálsz a legkevésbé?

Amikor valaki nem tartja be az ígéretét. Felelőtlenül nem szabad ígérni. Amikor valaki kétszínű, nem őszinte és rosszindulatú. Mindezen tulajdonságokat képviselő ember a másik személyiségét rombolja. Nem szeretem a meg nem értést, az el nem fogadást. Amikor nem veszik figyelembe a másik élethelyzetét. Az önző célokat, amikor semmilyen módon nem segítik a nehéz helyzetben lévőket.

Melyek számodra a legértékesebb vezetői jellemvonások? Milyennek kell lenni egy civil szervezet vezetőjének?

A legfontosabb a szakmai tudás. Az empátia az együttérzés. Az önzetlenség is nagyon fontos. Ha valakinek segítünk, az történjen önzetlenül. Egy fogyatékos szervezet élén álló vezető, ha saját maga is sérült családtagot nevel, akkor sokkal hitelesebb tud lenni. A szakember és az érintett szülő szemén keresztül is képes látni. Nagyon fontos vezetői vonás, a kapcsolatteremtő képesség az emberekkel való bánásmód képessége és a lényeglátás. A megfontoltság, a pontos, precíz munka. Nem szabad hirtelen dönteni. Fontos még a jó kommunikáció. A 2001-től vagyok a megyei szervezet elnöke, akkor úgy kértek fel, hogy azt kell csinálnom, amit eddig is, nincs más feladat. Ez persze nem így volt, hiszen fel kellett nőni a feladathoz. Változtak az elvárások, ezzel a feladatok is, nőtt a felelősség. Egy szervezetet irányítani nagy munka és óriási felelősség. Mi is pályázatokból, egyéb támogatásokból tartjuk fenn, és működtetjük az egyesületet. Nem elég egy pályázatot jól megírni, megnyerni, a nehezebb feladat, a nagyobb munka a megfelelő megvalósítás.

A Te személyeden keresztül mutassuk be, hogy milyenek a fogyatékos gyermekeket nevelő nők érzései, nehézségei, sikerei.

Kevés kivétellel, a családban a nőkre hárul a több feladat. Amíg otthon nevelik és fejlesztik a gyermekeiket, addig talán könnyebb, de amikor munkába állnak, akkor nehezebbé válnak a mindennapok. A fogyatékos gyermeket nevelő nőknek is szükségük van munkahelyi közösségre, hogy emberek között legyenek, az otthoni teendőikön és a gyermeknevelésen túl a munkában is hasznosnak érezhessék magukat, megtalálhassák az örömeiket, esetleg karriert építhessenek. Természetesen a megfelelő anyagi háttérrel is így tudnák biztosítani a családnak.

Az értelmi fogyatékos gyermek mellett mindig ott kell állni, de úgy, hogy ne érezzék, hogy irányítva vannak. Ők is önálló életre vágnak, amennyire csak lehet, ezt biztosítani kell a számukra.

Büszke vagyok arra, hogy a gyermekem a speciális tornaversenyeken részt tudott venni. Óriási élmény volt a számára. Öröm tölti el a lelkemet, ha arra gondolok mi mindent sikerült elérni a gyermekemmel. Mindez a korai fejlesztésnek és a kitartó munkának az eredménye. Az első sportversenyen való részvételkor tudatosult bennem, hogy a fogyatékos embereknek is lehet sikerélményük. Az édesanyák küzdenek, hogy a fejlesztések során valamilyen eredményt érjenek el. Lehet, hogy hosszú ideig semmi látszata nincs a munkának, de amikor más már mindenki feladja, az édesanyák akkor is kitartóak, és egyszer csak lesz eredmény. Addig minden munka fizikai, lelki, szellemi terhet jelent, de egy jó anya automatikusan és kitartóan teszi a dolgát. Magam sem gondoltam volna, hogy a laza ízületekkel született gyermekemből, egy masszív gyerkőc, egy ügyes felnőtt lesz, aki speciális sportversenyeken fog részt venni. Ezért én nagyon megdolgoztam. Ez igazi sikerélmény egy édesanyának.

A fárasztó élethelyzetek után, hol és hogyan pihennél legszívesebben?

Világot látnék, utaznék, és természetesen vinném magammal a fogyatékos gyermekemet. Hiszen Ő az életem része, s szeretném, ha Ő is részesülne azokból az élményekből, amit én kapnék a világtúrás során...

Erzsike élet és szakmai tanácsai:

- A fogyatékos személyek teljes életéhez segítő „háttérország” szükséges
- A fogyatékos gyermekek korai fejlesztése, szinte csodákra képes
- Érdekképviselő és életminőség javítása legyen a vezérelv a fogyatékosokat segítő szakemberek számára
- Egyszerűen, csak tegyük a dolgunkat és akkor meglátjuk a sikert is
- A kitartó munka gyümölcse a siker
- A munkában legyünk megfontoltak, precízek és pontosak